

TUDNIVALÓK VÉSZHELYZETBEN

kézikönyv a lakosságnak

Tudnivalók vész helyzetben - kézikönyv a lakosságnak. Kiadta a Dunaszerdahelyi Járási Hivatal polgári védelmi szakosztálya. Magyarra fordította: P. Vonyik Erzsébet és Palágyi Lajos. Megjelent 2003-ban. Első kiadás. Nyomda: Reproffset, Dunaszerdahely. Készült a Szlovák Köztársaság lakosága polgári védelmének használatára.

TARTALOM

	oldal
1. Fontos segélykérő telefonszámok	5
1.1 A segélykérés általános alapelvei	6
2. A vész helyzetben való cselekvés általános alapelvei	7
3. A lakosság riasztása, figyelmeztetése	9
A lakosság riasztása	
3.1 Mit kell tenni ha megszólal a sziréna?	11
4. Tennivalók a mérgező anyagok szivárgása miatt fenyegetett eregben	12
4.1 Teendők mérgező vegyi anyagok szivárgása esetén	13
4.2 Teendők mérgező biológiai anyag szivárgása esetén (vagy biológiai fegyver alkalmazása esetén)	15
4.3 Radioaktív anyag szivárgása esetén (vagy nukleáris fegyver alkalmazása esetén)	16
4.4 Teendők mérgező anyagot szállító jármű közlekedési balesetekor	17
5. Tennivalók az árvízzel sújtott területen	18
5.1 Hogyan viselkedjünk ha árvíz fenyeget	19
5.2 Viselkedési alapelvek árvíz idején	19
5.3 Viselkedési alapelvek az árvíz levonulása után	20

6. Teendők a veszélyeztetett térség sürgős elhagyásakor	21
7. Az óvóhelyi tartózkodásra és kitelepítésre előkészített poggyász ajánlott tömege és tartalma	22
8. Viselkedési alapelvek az óvóhelyen	24
9. A légzőszervek és a test felületének rögtönzött védelme	25
10. Az elsősegélynyújtás alapelvei	28
11. Tájékoztató helyek, ahová rendkívüli helyzetben fordulhatnak	29

ALAPVETŐ TUDNIVALÓK VÉSZHELYZETBEN

Az emberek rendszerint csak akkor ismerik fel az életüket, az egészségüket vagy a vagyonukat veszélyeztető kockázatokat, ha a baleset, a természeti csapás vagy a katasztrófa közvetlen résztvevői. A rendkívüli állapot következményei bizonyítják, hogy a nem megfelelő reagálás a kialakult helyzetre vagy a veszély lebecsülése az elhatalmasodó pánikkal együtt megsokszorozza az emberáldozatok és a sérülések számát. Bár az egyén rendkívüli helyzetben nem foríthatja vissza a az események alakulását, de megfelelő viselkedéssel jelentős mértékben csökkentheti azok hatását a környezetére.

E segédanyag tájékoztatást kíván nyújtani arról, hogy miként reagáljunk akkor, ha rendkívüli helyzet áll elő, mit tegyünk ha emberéletet fenyeget a veszély, vagy az ember egészsége forog kockán, illetve hogyan járunk el, ha veszélybe kerül a vagyon.

FONTOS SEGÉLYKÉRŐ TELEFONSZÁMOK

1

Ha életüket, egészségüket, vagy vagyonukat fenyegeti veszélynek, ha olyan rendkívüli helyzetnek a részesei, amikor más polgár élete, egészsége vagy vagyona kerül veszélybe, hívja a következő segélykérő telefonszámokat:

tűzvész, közlekedési baleset, természeti csapás vagy rendkívüli helyzet esetén hívja a tűzoltó - és műszaki mentőszolgálatot 150

életveszély esetén vagy ha az egészségük kerül veszélybe, hívja a egészségügyi mentőszolgálatot 155

bűncselekményből eredő veszélyeztetés esetén hívja a rendőrséget (a községi rendőrséget) 158 (159)

1.1

A SEGÉLYKÉRÉS ÁLTALÁNOS ALAPELVEI

Sürgős segélykérés vagy rendkívüli helyzet bejelentése esetén közölje:

- ▶ a nevét és a készülék telefonszámát, amelyről hív; milyen esetről van szó (tűzvész, közlekedési baleset, árvíz bűncselekmény stb.);
- ▶ az eset méreteit (lakástűz, háztűz, erdőtűz, több személy életének a veszélyeztetése, közút, mező, község elárasztása stb.); hol történt az eset;
- ▶ ha az eset helyszíne nehezen közelíthető meg, jelentse, hogy honnan, milyen irányból és hogyan lehet oda eljutni és jelölje meg az út fajtáját (maganút, mezei út stb.).

Miután az esetet bejelentette, várja meg, amíg az értesített mentőszolgálat vagy a rendőrség ügyeletese visszahívja.

A VESZÉLYHELYZETBEN SZÜKSÉGES TEENDŐK ALAPELVEI

2

- ▶ **Tudatosítsa**, hogy a legfőbb érték az emberélet és az egészség, s csak azután következnek a vagyon mentése.
- ▶ **Gondoskodjon** az önvédelemről, veszélyeztetés esetén az elsősegélynyújtásról és egymás megsegítéséről.
- ▶ **Tartsa be** a rádióban és a televízióban közzétett utasításokat.
- ▶ **Ne terjesszen** meg nem erősített és rémhíreket.
- ▶ **Ne becsülje le** a kialakult helyzetet és őrizze meg higgadt-ságát.
- ▶ **Ne telefonáljon** feleslegesen, hogy a rendkívüli helyzetben ne terhelje túl a telefonhálózatot.
- ▶ **Segítsen** másokon, főleg az idős, beteg és mozgásképtelen személyeken, gondoskodjon a gyermekekről.
- ▶ **Tartsa be** a polgári védelem dolgozóinak, a mentőszolgálat, az állami és önkormányzati szervek munkatársainak utasításait.

Mi a veszélyeztetés?

Veszélyeztetésen értendő az az időszak, amikor a rendkívüli helyzet fenyegetettséggel vagy következményekkel jár.

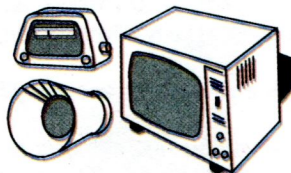
Mi a rendkívüli esemény?

Rendkívüli eseményen értendő az olyan természeti csapás, baleset vagy katasztrófa, amely életet, egészséget vagy vagyont fenyeget.

Mi a rendkívüli helyzet?

Rendkívüli helyzeten értendő a veszélyeztetés időszaka vagy az az időszak, amíg a rendkívüli esemény következményei az emberéletre, az egészségre vagy a vagyona kihatással vannak. A rendkívüli helyzetet az SZK Nemzeti Tanácsa Tt. 42/1994-es számú, a lakosság polgári védelméről szóló törvénye alapján hirdetik ki, időtartama alatt olyan óvintézkedéseket tesznek, amelyek csökkentik a kockázat veszélyét vagy felszámolják a rendkívüli állapot következményeit.

A rendkívüli állapotot a tömegtájékoztató eszközökben hirdetik ki és vonják vissza.

A lakosság riasztása a polgári védelem egyik legfontosabb intézkedése. A riasztás szirénázással leadott riasztójelzésekkel történik. A riasztójelzéseket a tömegtájékoztató eszközökben közölt információ követi és egészíti ki.

Ha megszólal a figyelmeztető jelzés:

- ↳ rendkívüli helyzet van;
- ↳ a jelzés hangja és hosszúsága alapján megállapítható, hogy milyen veszélyhelyzet áll fenn;
- ↳ figyeljék az ezt követő szóbeli tájékoztatást a rádióban, televízióban vagy a községi (városi) hangszóróban.

Az ÁLTALÁNOS VESZÉLYEZTETETTSÉG riasztójeljei

A LAKOSSÁG RIASZTÁSA VESZÉLYZETBEN, RENDKÍVÜLI HELYZET KIHIRDETÉSE, ILLETVE A RENDKÍVÜLI ESEMÉNY KÖVETKEZMÉNYEINEK TERJEDÉSE ESETÉN AZ ALÁBBI MÓDON TÖRTÉNIK:

2 - perces váltakozó hangerősségű szirénajelzés

2 perc (2')

Két perces változó hangerősségű szirénabúgással hadi készültség vagy háború esetén az állapot fenyegető lehetséges légítámadás is kihirdethető. A hasonló veszélyhelyzetre vonatkozó szóbeli tájékoztatás megjelöli azt a területet, amelyre a szükségállapot kihirdetése vonatkozik. A szirénajelzés elhangzása után következik a figyelmeztetés: "légítámadás".

VÍZVESZÉLY riasztójelje

A lakosság figyelmeztetése a víz romboló hatásának veszélye esetén:

6-perces folyamatos szirénahang

6 perc (6')

A VESZÉLYHELYZET VÉGE

A veszélyeztetés vagy a rendkívüli állapot következményeinek megszűnése esetén:

2-perces állandó megszakítás nélküli szirénahang

2 perc (2')

! VIGYÁZAT !

A riasztójelzést leadó szirénák üzemképességét havonta minden második pénteken 12.00 órakor a szirénák két perces állandó hangerősségű jelzésével próbálják ki. A szirénák üzemképességének rendszeres próbájáról és az említett időpontokon kívüli próbákról a rádió, a televízió és a nyomtatott sajtó tájékoztat!

MIT KELL TENNI, HA
MEGSZÓLAL A SZIRÉNA?

(a rendszeres üzemképességi próbákon kívül)

- ▶▶ Ha épületen kívül tartózkodnak, keressenek minél hamarabb óvóhelyet vagy menjenek be a legközelebbi épületbe.
- ▶▶ Ha a lakásban tartózkodnak, gyűljön össze a család és ne hagyják el a házat.
- ▶▶ Ne próbálják hazavinni a gyermeket az iskolából vagy az óvodából, mert róluk gondoskodnak.
- ▶▶ Alakítsanak ki zárt, izolált területet, zárják be és szigeteljék el az ablakokat, ajtókat kapcsolják ki a szellőzőberendezést, a réseket ragasszák le szalaggal, a nagyobb réseket szigeteljék el szövetrel, amelyet előzőleg mosószerbe mártottak. A tér lezárásával csökkentik a veszélyeztetettséget.
- ▶▶ Oltásuk el a nyílt tüzet és kapcsolják ki az egyéb fűtőtesteket. Figyeljék a rádió és a televízió adását és cselekedjenek az utasítások szerint.
- ▶▶ Csak sürgős esetben telefonáljanak, ne terheljék túl a telefonvonalakat, elsősorban a segélykérő telefonszámokat ne hívják feleslegesen.
- ▶▶ Gondoskodjanak a házi- és használatokról.
- ▶▶ Várjanak otthon a további utasításokra.

MEGJEGYZÉS:

Győződjenek meg arról, hogy nincsenek-e a közelben veszélynek kitéve idősebb emberek, betegek, mozgásképtelenek. Gondoskodjanak a felügyelet nélküli gyermekekről. Bármit tesznek, őrizték meg nyugalmukat és higgadságukat.

TENNYALÓK A MÉRGEZŐ ANYAGOK SZIVÁRGÁSA MIATT FENYEGETETT TÉRSÉGBEN

Mérgező anyagnak minősülnek azok a természetes és szintetikus anyagok, amelyek vegyi, fizikai, mérgező vagy biológiai tulajdonságukkal önmagukban vagy más anyagokkal vegyítve veszélyt jelenthetnek az emberéletre, az egészségre vagy a vagyona. Általánosságban mérgező anyagnak minősülnek a vegyi radioaktív és biológiai anyagok.

A mérgező anyag szivárgása bekövetkezhet a veszélyes anyag állandó forrásának a megsérülésével (termelőüzem, raktár vagy olyan berendezés, amely a mérgező anyagot alapanyagként használja, például hűtőberendezésben) vagy a mozgó forrásból a veszélyes anyag szállítása során (mérgező anyagok szállítására szolgáló közúti tartálykocsik vagy vasúti kocsik megsérülése).

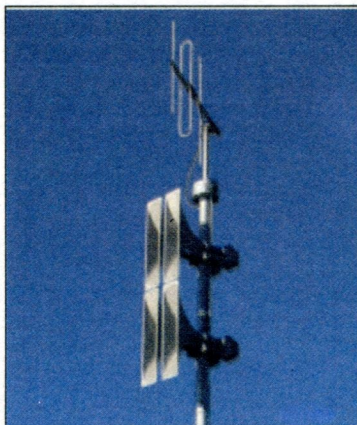
Mérgező anyag általi veszélyeztetést terrortámadás is eredményezhet.

TEENDŐK MÉRGEZŐ VEGYI ANYAGOK SZIVÁRGÁSA ESETÉN (vagy vegyi fegyver használata esetén)

Ha megszólal a sziréna, és az épületen kívül tartózkodnak:

- ▶ őrizték meg a nyugalmukat, tájékozódjanak a kialakult helyzetről és hagyják el a veszélyes vegyi anyaggal fertőzött térséget;
- ▶ vegyék figyelembe, hogy hol tartózkodnak, milyen irányból fúj a szél, amely a veszélyes vegyi anyagot sodorja: ha szélirányban vannak, haladéktalanul keressenek valamilyen rejtékelyet a legközelebbi épületben és a továbbiakban is járjanak el úgy, ahogy egy épületben kell hasonló esetben.

TEENDŐK MÉRGEZŐ VEGYI ANYAGOK SZIVÁRGÁSA ESETÉN (vagy vegyi fegyver használata esetén)

A mérgező vegyi anyagok előidézhetik a központi idegrendszer, a légzőszervek, az emésztőszervek, valamint a bőr károsodását vagy megzavarhatják az anyagcserét. A mérgező vegyi anyag szivárgásából származó balesetnél az anyag gáz alakjában vagy kipárolgás útján hat a környezetre. Terrortámadás esetén porlasztóval vagy gázosítással juttathatók a helyszínre, de éppúgy használhatók a vízforrások megfertőzésére is.

A sziréna vészjelzése esetén, ha a lakásban tartózkodnak, tegyék a következőket:

- ▶ maradjanak bent vagy rejtőzzenek el az óvóhelyen (ha hozzáférhetőek);
- ▶ alakítsanak ki zárt, izolált teret - zárják be és szigeteljék el az ajtókat, ablakokat, kapcsolják ki a légkondicionáló berendezést;
- ▶ készüljenek fel a légzőszervek, a szem és a test fedetlen részeinek a rögtönzött védelmére;
- ▶ kapcsolják be a rádiót és a televíziót, és figyeljék a műsort; tartsák magukat a közölt utasításokhoz, ne becsüljék le a kockázatot;
- ▶ készítsenek maguknak poggyászt arra az esetre, ha kitelepítést rendelnének el;
- ▶ csak sürgős esetben telefonáljanak, ne terheljék túl a telefonvonalakat;
- ▶ nyújtsanak segítséget a betegeknek, a mozgásképteleneknek, az idősebb embereknek, gondoskodjanak a felügyelet nélküli gyermekekről;
- ▶ őrizzék meg nyugalmukat és higgadtságukat;
- ▶ az épületet csak utasításra hagyják el.

TENNYALÓK MÉRGEZŐ BIOLÓGIAI ANYAG SZIVÁRGÁSA ESETÉN (vagy a biológiai eszközök bevetése esetén)

A bakteriológiai (biológiai) mérgező anyagokat közvetlenül porlasztással (baktériumok, vírusok) juttathatják a levegőbe vagy a zárt helyiségbe vagy a szellőztetőberendezésen keresztül, esetleg fertőzött rovarok terjesztésével (tetű, bolha, légy stb.), a vízforrások, az élelmiszerek vagy takarmányok megfertőzésével. A biológiai anyaggal fertőzött egyén rendszerint közvetlenül nem veszi észre a fertőzést. Jelenlétük az említett anyagok alkalmazásának gyanúja esetén mintavétellel és az ezt követő laboratóriumi vizsgálattal mutatható ki.

Ha felmerül a gyanú, hogy biológiai anyag bevetésére került sor, járjanak el ugyanúgy, mint a mérgező vegyi anyagok szivárgásánál. Különösen fontos, hogy:

- ▶ következetesen betartsák az egészségügyi, járványügyi és az állatjárványügyi rendelkezéseket;
- ▶ figyeljék a helyi önkormányzat tájékoztatását a helyzetről;
- ▶ rendszeresen mérjék a testhőmérsékletet;
- ▶ jelentsenek minden betegségre valló gyanús jelet, a személyek és állatok fokozott mértékű megbetegedését a községi vagy az illetékes egészségügyi szerveknek, esetleg a polgári védelem szerveinek;
- ▶ korlátozzák az épületen kívüli mozgást és az épületet csak a legszükségesebb időre hagyják el (például létfenntartás érdekében);
- ▶ a lehetőségekhez mérten rendszeresen fertőtlenítsék a lakást vagy a házat.

Az egészségügyi zárlat (karantén) elrendelése után tilos a gyülekezés és a zárt területen kívüli szabad mozgás a védőeszközök használata nélkül.

RADIOAKTÍV ANYAG SZIVÁRGÁSA ESETÉN

(vagy nukleáris fegyver bevetése esetén)

- » Minél előbb rejtőzzenek el zárt helyiségben (legjobb a pincében);
- » ha még az elrejtőzés előtt kapcsolatba kerültek a radioaktív anyaggal, tegyék a következőket:
- » az épületbe való belépés előtt szabaduljanak meg a sugárfertőzött felsőruházattól és lábbelitől, helyezték azokat légmentes zsákba és a továbbiakban ne használják őket;
- » alaposan mossák le a kezüket, arcukat és hajukat, öblítsék ki a szemüket, szájukat, tisztítsák ki az orukat és fülüket;
- » ha lehetséges, zuhanyozzanak le és cseréljenek fehérneműt;
- » csukják be és szigeteljék el az ajtókat és ablakokat, kapcsolják ki a szellőztető és légkondicionáló berendezést;
- » figyeljék a tömegtájékoztató eszközök híreit;
- » készítsenek eszközöket a légzőszervek és a testfelület rögtönzött védelmére;
- » atomerőmű-balesetre utaló vészjelre vegyenek magukhoz jódkészítményeket. Ez az óvintézkedés csak az atomerőmű 30 kilométeres körzetére vonatkozik. (Az adagolás és a használati utasítás a dobozon található vagy a tájékoztató röplapon fel van tüntetve);
- » a víz- és élelmiszerkészletüket óvják a lehetséges fertőzéstől úgy, hogy csomagban, hűtőszekrényben, fagyasztlóadában vagy kamrában tárolják. Ne vegyenek magukhoz nem elzárt élelmiszert, zöldséget vagy gyümölcsöt, amelynél fennáll a fertőzés veszélye ;
- » készítsenek maguknak poggyászt kitelepítés esetére;
- » várjanak a további utasításokra;
- » gondoskodjanak a használatokról:
 - zárják be őket és készítsenek számukra két napra elegendő takarmányt és vizet;
 - a takarmány- és vízkészletet óvják a fertőzéstől úgy, hogy ponyvával vagy műanyagfóliával stb. takarják be.

TEENDŐK MÉRGEZŐ ANYAGOT SZÁLLÍTÓ JÁRMŰ KÖZLEKEDÉSI BALESETEKOR

Ha olyan közlekedési balesetnek voltak részesei, amelynél mérgező anyag szivárgott ki, tegyék a következőket:

- » állítsák le a járművet lehetőleg a mérgező anyag hatáskörén kívül úgy, hogy a közút átjárható legyen a mentőszolgálat számára;
- » ha váratlanul a mérgező anyag hatáskörén belül rekedtek, állítsák le a motort és sürgősen hagyják el a fertőzött területet, közben zsebkendővel védjék a légzőszervüket;
- » életük veszélyeztetése nélkül próbálják megállapítani, hogy mi történt, de semmi esetre se közelítsék meg a balesetet szenvedett járművet;
- » jelentsék a balesetet a tűzoltó- és műszaki mentőszolgálatnak, a gyorsmentőknek, vagy a rendőrségnek; ne nyúljanak a mérgező anyaghoz és azokhoz a tárgyakhoz sem, amelyek érintkezésbe kerültek a mérgező anyaggal;
- » a mentőalakulatok megérkezése után tartsák be a beavatkozás parancsnokának vagy a rendőrségnek az utasításait.

MINDIG ÉRVÉNYESEK AZ ALÁBBIK!!!

A gázalarc vagy a helyette használt rögtönzött védőeszköz csak a veszélyeztetett térség elhagyására szolgál.

A szivárgó mérgező anyag a szél irányába terjed.

A menekülés útját válasszuk a szélirányra merőlegesen.

TEENDŐK AZ ÁRVÍZZEL SÚJTOTT TERÜLETEN

Árvízről akkor beszélünk, ha a folyók vízszintje emelkedik, a víz kilép a medréből és elönti a környező területeket.

HOGYAN VISELKEDJÜNK, HA ÁRVÍZ FENYEGET

- » Szemeljének ki egy biztonságos helyet, amelyet nem önt el a víz;
- » az értékesebb tárgyakat az alagsorból, a földszinti helyiségekből és garázsokból helyezték át a felsőbb szintekre;
- » készítsenek homokzsákokat az alacsonyabb fekvésű ajtók és ablakok eltortasolására;
- » készítsenek tartós élelmiszert és ivóvizet legalább 2-3 napra;
- » ha személygépkocsi tulajdonosai, készítsék elő járműveiket használatra;
- » készüljenek fel emberek és állatok evakuálására, kitelepítésére;
- » rögzítsék azokat a tárgyakat, amelyeket az ár elsodorhatna ;
- » készítsenek poggyászt arra az esetre, ha kitelepítést rendelnének el.

VISELKEDÉSI ALAPELVEK ÁRVÍZ IDEJÉN

- » Hagyják el a veszélyeztetett térséget;
- » csak segélykérés esetén telefonáljanak;
- » kitelepítés elrendelése esetén tartsák be a veszélyeztetett térség elhagyására vonatkozó alapelveket, és tartsák tiszteletben az kitelepítési bizottság tagjainak utasításait;
- » szorongatott helyzetben, amikor szorít az idő, azonnal menjenek olyan magasabban fekvő helyre, amelyet nem önt el a víz;
- » ne keltsenek pánikot és ne terjesszenek rémhíreket.

- ▶ Ellenőriztessék a lakóhely állapotát (az épület statikáját, a lakhatóságot), a villamos-, gáz- és vízvezetéket, valamint a lefolyócsövek állapotát;
- ▶ biztosítsák az elhullott állatok, a károsodott élelmiszerek és a vízzel érintkezésbe lépett mezőgazdasági termékek megsemmisítését, közben tartsák be a közegészségügyi szakember utasításait;
- ▶ tájékozódjanak a humanitárius segélyhelyekről;
- ▶ lépjenek kapcsolatba az illetékes biztosítóval a keletkezett károk megtérítése érdekében.

- ▶ Ha sürgősen el kell hagyniuk a veszélyeztetett térséget és zárt térségben tartózkodnak, tartsák be a következő intézkedéseket:
- ▶ zárják el a gázt, a vizet és a villanyt,
- ▶ készítsék elő és vegyék magukhoz a legszükségesebb holmikat (személyi okmányokat, kis méretű értéktárgyakat, gyógyszereket stb.),
- ▶ zárják be a lakást,
- ▶ győződjenek meg arról, hogy a szomszédok tudnak-e a kialakult helyzetről,
- ▶ ha a környezetükben felügyelet nélküli gyermekek, idős vagy mozgásképtelen személyek tartózkodnak, segítsenek nekik,
- ▶ figyeljék a rádió, a televízió, a helyi hangszóró stb. műsorát, hogy tájékozódjanak a veszélyről,
- ▶ tartsák be a kitelepítést biztosító személyek és szervek utasításait,
- ▶ használják a légzőszervek és a testfelület védelmét szolgáló rögtönzött eszközöket,
- ▶ a térséget minél előbb, a legrovidebb úton, lehetőleg a szél irányára merőlegesen hagyják el,
- ▶ mindig őrizték meg a nyugalmukat.

Az óvóhelyi poggyász ajánlott tömege: 10-15 kg

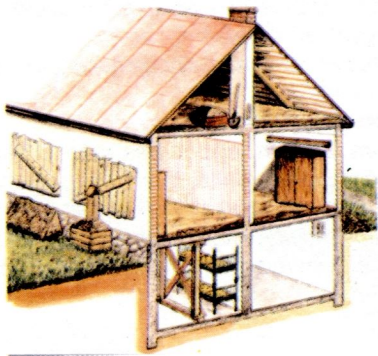
Mi ne hiányozzék a poggyászból?

- ▶ személyes okiratok, fontos dokumentumok, pénz, kis méretű értéktárgyak;
- ▶ gyógyszerek személyes használatra, vitaminok és okvetlenül szükséges egészségügyi eszközök;
- ▶ alapvető tartós élelmiszerek és vízhatlan csomagolású italok legalább 2-3 napra;
- ▶ napi használati és higiéniai tárgyak;
- ▶ tartalék fehérmemű, ruha, lábbeli, vízhatlan köpeny;
- ▶ takaró, hálózsák;
- ▶ zseblámpa, gyertya és gyufa;
- ▶ saját megfontolás alapján további szükséges személyes tárgyak, mobiltelefon;
- ▶ a gyermekek részére csomagoljunk játékszereket.

Tilos ugyanakkor az óvóhelyre vinni:

- ▶ bármilyen fegyvert, alkoholt és más kábítószerfüggéssel kapcsolatba hozható, bűzlő és gyúlékony anyagot;
- ▶ nagy térfogatú tárgyakat, babakocsit, dunyhát stb.;
- ▶ háziállatokat, kutyákat, macskákat és hasonlókat;
- ▶ öngyújtót, cigarettát, gyorsforralót és gyorsan romló ételeket.

- » viselkedjenek felelősségteljesen, tartsák be az óvóhely rendszabályait, az óvóhely kezelőszemélyzetének utasításait;
- » ne pazarolják a vizet és az élelelmet;
- » tartsák be a rendet és tisztaságot;
- » ne mozogjanak feleslegesen az óvóhelyen és ne beszéljenek hangosan;
- » viselkedjenek nyugodtan, kölcsönösen segítsék egymást;
- » ne dohányozzanak, ne használjanak nyílt tüzet és világos berendezéseket.

Radioaktívbiztos óvóhely a családi ház alagsorában

Az egyéni védelem rögtönzött eszközei a légzőszervek, a szem védelmét szolgálják, ha nem került sor a gázálarok és a testfelület védelmét szolgáló eszközök kiosztására.

Az egyéni védelem rögtönzött eszközei elsősorban a következő esetekben használandók:

- » a személyek átcsoportosításakor az óvóhelyekre
- » a mérgező anyaggal fertőzött térségből való menekülésnél;
- » a fertőzött terület elhagyásakor;
- » a lakosság kitelepítésénél.

A fej védelme

Ajánlatos sapkát, fejkendőt, sálát használni, ezen túlmenően a fejünket lefedhetjük még még csuklyával is, esetleg tegyük fel védősisakot (legcélszerűbb a kerékpáros bukósisak, vagy hasonló védősisak). A száj és az orr védelmének legjobb módja, ha befedjük flanel anyaggal vagy frotír törülközővel, amelyet előzőleg vízbe, szóda-bikarbóna vagy citromsav oldatába mártottuk. A szemünket zárt típusú szemüveggel védjük (búvár, úszó, sí- stb. szemüveggel). A szemüveg szelődőnyílásait ragasszuk le ragasztószalaggal.

A törzs védelme

Általában érvényes, hogy minden ruha bizonyos védelmet nyújt, miközben a réteges ruházat fokozza a védettséget. Védelmet nyújthatnak a hosszú téli kabátok, bundák, nadrágok, védőruhák, orkáncabátszerű sportruházat. A védőruhát alaposan szigeteljük el a nyakrésznél, a kéznél és a nadrágszáznál. A nem kellőképpen szigetelt ruházatot és a szabad részeket ragasztószalaggal kell biztosítani. Minden védőeszközhöz ajánlott még a vízhatlan köpeny használata (pl. esőkabát) vagy a fejen átvetett lepedő.

A kéz és a láb védelme

A kéz védelmének nagyon jó eszköze a gumikesztyű. A láb védelmére legalkalmasabb a gumi - vagy bőrcsizma, magas szárú bőrcipő. A szűk szárú cipő viselése esetén ajánlatos igelitzacskót vagy műanyag bevásárlótáskát húzni a cipőre.

Az improvizált védelem esetén szükséges betartani a következő alapelveket:

- » a test egész felületét fedjük be;
- » az összes védőeszközt a lehető legjobban szigeteljük el;
- » a védelem fokozása érdekében kombinálják a védőeszközöket vagy öltözködjének rétegesen.

AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS olyan intézkedések összessége, amelyeket minden időben, minden helyen alkalmazhatnak és amelyek:

- » életet menthetnek;
- » megelőzhetik az egészségügyi állapot rosszabbodását;
- » elősegíthetik a gyógyulást.

Miként járjunk el?

- » életük veszélyeztetése nélkül próbálják megállapítani, hogy mi történt;
- » elsőként mindig a legsúlyosabb sérültet ápolják;
- » hívjanak mentőautót, orvost a sérült ellátására vagy a intézkedjenek kórházba szállítása érdekében.

Hogyan nyújtsunk elsősegélyt?

- » állítsák el az életet veszélyeztető vérzést;
- » eszméletvesztésnél biztosítsák a légutak működését;
- » a légzés leállása esetén alkalmazzanak mesterséges légzést;
- » a szív működés leállása esetén alkalmazzanak szívmasszázszt;
- » figyeljenek oda a sokk állapot megelőzésére.

Jegyezze meg!

- » nincs szüksége különleges eszközökre - röntgönözzön;
- » ne becsülje túl a képességeit, ne veszélyeztesse saját testi épségét;
- » feleslegesen ne mozgassa a sérültet.

- ☎ **Munkaadó**
- ☎ **Községi hivatal**
- ☎ **Járási hivatal polgári védelmi szakosztálya**

